

s potřebou postarat se o staršího člena rodiny, ukazuje např. obrázek Bělušky Svobodové „Jak vyléčuju dědečka s cukrovkou“, který je součástí oceněného projektového paravanu, který vytvořili žáci 1., 2. a 6. tříd ze ZŠ ve Vratislavicích pod vedením Mgr. et Bc. Pavlíny Kordové. O něco starší žáci se už snaží zachytit důvěrně známou tvář zdobenou krajkovými vráskami, jako například mladé výtvarnice ze ZUŠ v Novém Městě pod Smrkem.

Další tematicky zajímavou skupinu tvoří díla zobrazující plynutí času v podobě vývojové řady, koloběhu života nebo časového zlomu. Dvoumetrový „Koloběh života“, který vyrobili žáci 2. stupně ZŠ Vrchlického pod odborným vedením paní učitelky Mgr. Jarmily Skalské, tvoří jednu z dominant výstavy a zaslouženě získal absolutně nejvyšší bodové ohodnocení a tím i 1. cenu. „Film života“ – koláž s použitím různých materiálů, která získala 1. cenu v kategorii mladších žáků a kterou vytvořily děti z kroužku „Dovedné ruce“ Domu dětí a mládeže ve Frýdlantu pod vedením paní učitelky Hany Končiové – vypráví příběh pískoviště, které je svědkem toho, jak se z dítěte stává žena, která se k němu vrací jako mladá maminka s vlastními dětmi, a poté babička, která je navštěvuje se svými vnoučaty. Příběh jedné lavičky, kolem které se točí lidský život a která je svědkem lidských osudů, ztvárnila například Tereza Nedvěďová z libereckého Podještědského gymnázia. Život od početí až do smrti rozčlenila zajímavým způsobem do 17 etap Markéta Šedivá ze školní družiny při ZŠ ve Frýdlantu a návštěvníky určitě zaujme i velmi propracovaný „Film života“ Elišky Bretšnajdrové ze ZŠ 28. října v Turnově.

Významnou skupinu tvoří práce připomínající, že žádný okamžik lidského života nelze vrátit zpět a proto by měl člověk přistupovat k času, který má k dispozici, zodpovědně. Žáci 2. stupně základních škol ztvárňovali často téma jako konfrontaci člověka s obrázkem z jeho dětství nebo s pohledem z okna, kde si zatím bezstarostně odžívají svůj život ti o jednu či o dvě generace mladší. Studenti středních škol se více zaměřili na vyjádření pocitů člověka, který se ohlíží za svým životem a stojí tváří tvář pravdě o tom, jak jej zhodnotil nebo naopak promrhal. Vyrovnanost se životem a blaženost toho, kdo pochopil, že „důležité věci jsou očím neviditelné“, nádherně zachytila ve své práci studentka Hana Bažilová ze SUPŠ a VOŠ v Turnově.

Životní zkušenost zformulovanou do jedné myšlenky, kterou může „moudré stáří“ obohatit život těch mladších, zastupují citáty s portréty Alberta Einsteina, tibetského dalajlamy, Tomáše Garrigue Masaryka a Jana Wericha, jak je ztvárnily Monika Blažková a Veronika Rabová ze ZŠ Vrchlického a Jiří Šimůnek, Daniela Bártová, Lucie Rodovská a Pavla Zahradníková ze ZŠ Skálova v Turnově.

Na připomenutí významu hmatatelných vzpomínek upozornili žáci 5. A ze ZŠ Vrchlického. Vytvořili různé vzpomínkové krabičky, ve kterých každá drobnost podněcuje fantazii – jaký příběh se asi váže ke vloženému klíči, minci, poštovní známce... Expozici ozvláštňují také dvě zdobené dřevěné berle.

Zvláštní skupinu tvoří obrázky upozorňující na problémy starých lidí: problém přejít v dopravní špičce bez semaforů přes ulici, divoká jízda na skate boardu v parku bez ohledu na chodce, urážky a výsměch ze strany mladých... Těmito tématy se zabývali především Nella Slezáková, Zuzana Šťastná, Štěpánka Kočárková, Aneta Pleštilová a Pavlína Ponocná ze ZŠ 28. října v Turnově. Pocity lidí, kteří se cítí zbyteční a nepotřební, vyjádřili formou koláží například Pavel Šimůnek a Adéla Čiháková ze ZŠ TGM v Hrádku nad Nisou. Působivá je i kresba tužkou „Vír života“ od Tobiáše Matějky ze SUPŠ a VOŠ v Turnově.

Není možné popsat v jedné zprávě všechny náměty a jmenovat všechny autory. **Výše uvedený výčet snad vyvolá zvědavost a podnítlí lidi, aby se šli na výstavu podívat. A třeba se také zamysleli nad svým vztahem ke starším lidem, známým i neznámým, i nad tím, s jakými pocity se jednou budou oni sami za svým vlastním životem ohlížet.**

Ještě bych ráda zmínila dvě autorky, které našly optimální formu, jak apelovat na lidi a předat jim své poselství. Čistou grafickou formu zvolila Eliška Bulířová ze ZUŠ v Novém Městě pod Smrkem, když jako součást rozsáhlejší práce vytvořila výstižný piktogram „neokrádejte staré lidi“. Nejpůsobivější je v tomto smyslu bezesporu práce dvanáctileté Elišky Porubské ze ZUŠ v Novém městě pod Smrkem. Doplňuje ji výzva: „**Dejte nám šanci! Buďte k nám tolerantní! Staří lidé nemusí chápat dnešní dobu. Neodsuzujme je za to. Každý jednou zestárne.**“ A to je také hlavní poselství výstavy i projektu, jehož je součástí.

Celý projekt probíhá pod záštitou paní Aleny Losové, členky Rady Libereckého kraje pověřené řízením resortu školství, mládeže a zaměstnanosti a za finanční podpory Dotačního fondu Libereckého kraje.

Fota najdete např. na stránkách

<http://vrchlickeho.cz/aktuality/clanek-599/vystava-na-tema-stari-v-ng-plaza/>